

TORONYIRÁNY

XIX. 50.

2025. december 14.

SZEGEDI KATOLIKUS ÉRTESÍTŐ A GLATTFELDER ALAPÍTVÁNY GONDOZÁSÁBAN

Advent 3. vasárnapja

Az embertömeg idegen számunkra.

Lehetetlenség

négymilliárd embert szeretni

vagy akár csak ötmilliót is.

Ezt az óriási számot

érezni se tudjuk,

mert a szám túlnő a szívünkön.

Azt azonban meg tudjuk tenni,

hogy mindenkit a maga helyén

szeretünk, ma és ott,

ahol tegnap még

gyűlöltük és lenéztük őt.

Ez a fordulat

a megtérés szüntelen forrása

a keresztény hit számára.

Semmit sem ér azonban

csak általánosságban megtérni,

sem ötmillió emberhez,

sem valami elvont hithez,

mindenkihez vagy a háromságos

egy Istenhez.

Mindenütt,

lépésről lépésre,

tegyük ellenségünket testvérünké.

Ahol ez történik,

ott terjed a hit,

és növekszik Isten országa a földön.

A szentmise olvasmányai

- 1. Iz 35,1-6a** A próféta bátorságra, reményre és öröme hangolja népét, mert az eljövendő Messiás békét, gyógyulást és győzelmet hoz majd az igazak számára.
- 2. Jak 5,7-10** A szenvedés elviselésében és a kitartó türelemben vegyünk példát a prófétáktól, akik előttünk szóltak!
- 3. Mt 11,2-11** Asszonyok szülöttei között nem volt nagyobb Keresztelő Jánosnál.

Keresztelő János küldöttsége Jézusnál

A hagyomány nem alkot elég világos képet a Keresztelő János és a Jézus tanítványai között fennálló viszonyról (vö. 3,11). Egyesek feltételezik, hogy János nevelői fogással él: ő maga meg van győződve, hogy Jézus a Messiás, de azt akarja, hogy tanítványai kérdésükkel magától Jézustól nyerjenek felvilágosítást, illetve személyesen győződjenek meg az igazságról. Ebben az esetben János kérdése nem „őszinte”. A magyarázók így akarták elkerülni a látszatot, mintha János élete végén megingott volna Jézus küldetésére vonatkozó hitében. Ma azonban már nem találjuk hozzá méltónak ezt a magyarázatot. A rettenthetetlen próféta ugyanis tanítványai előtt is megvallotta hitét. Sokkal meggyőzőbb az a feltevés, hogy János kérdése őszinte: nem hitkértelről van szó, hanem tisztázásról. A Keresztelő – amennyiben igehirdetését ismerjük (vö. 3,1-10) – a végítéletet hangsúlyozta ki, és az ítéletre érkező Messiásról beszélt. Zavarba jön, amikor azt hallja, hogy Jézus szelíd, sőt szenvedő Messiás akar lenni. Jézus válaszában tisztázza a Messiás fogalmát. Máté itt egyébként elővételezi János fogságát, hiszen elfogatását és halálát csak a 14,2-12-ben mondja el. Az „eljövendő” a Messiás. Bár sehol másutt az Újszövetség nem említi így a Messiást, a szó jelentése világos: őt várták, tehát ő az eljövendő (vö. Mal 3,1). Lukács ebben az összefüggésben felsorolja azokat a csodákat, amelyeket Jézus János küldötteinek jelenlétében tett. Így válaszában még nagyobb hatása van. Máténál Jézus válasza ószövetségi idézet, de nem követi sem az eredeti héber szöveget, sem a görög fordítást, hanem szabadon összefoglalja az Iz 29,18-19; 35,5-6 és 61,1-et. A különbség csak az, hogy az Iz 61,1-ben a foglyok kiszabadításáról van szó, itt viszont Máténál a halottak feltámasztásáról. Az idézetek, illetve utalások Izajás különböző helyeiről vannak, de mind a messiási időkről beszélnek. Jézus válaszában benne van az is, hogy ő a Messiás, mert ő hajtja végre azokat a tetteket, amelyeket az Ószövetség és a korabeli zsidóság a Messiástól várt.

Helder Camara

Az is fontos, hogy Jézus éppen ezekre az idézetekre utal, mert ezek messiási küldetésének jellegét is megmagyarázzák: ő nem politikai messiás, aki földi országot alapít, sőt jelen küldetésében nem is világvégi bíró, hanem gyógyító és áldást hozó Messiás. Az evangéliumok hoznak példát az Izajástól vett idézetekben felsorolt csodákra. Az evangélium elsősorban a szegényeknek szól, s itt a hegyi beszédben említett „lelki szegényekre” kell gondolni (vö. 5,3). Ők azok, akik befogadják az evangéliumot. A botrány fogalmát már tisztáztuk (5,29). Itt ez a 6. vers is úgynevezett „boldogság-formula” (vö. 5,3). Boldog, akit nem akadályoz hitében a messiánizmusnak az a formája, amelyet Jézus valósít meg. Az evangéliumból kitűnik, hogy még a legszűkebb tanítványi kör is milyen nehezen fogadja el, hogy Jézus a szenvedő Messiás, s hogy dicsőséges fellépése csak második eljövetelekor következik be.

A kérdés ma is időszerű: Te vagy-e az eljövendő, vagy mást várunk? Ezt kérdezték Máté olvasói és ezt kérdezik sokan, keresztények és nemkeresztények, ma is. A válasz mindig ugyanaz: Jézus nem politikai messiás és az ítélet is majd a végső idők eseménye lesz. Jézus a szenvedő Messiás, aki elveszi a világ bűneit, s boldog az, aki felismeri benne az ószövetségi jövendölések teljesedését. Az egyház, mint Jézus tanúja, ma is ezt feleli azoknak, akik földi messiánizmust várnak tőle. Az egyház a szegényeknek – Isten szegényeinek – hirdeti az örömhírt, a bűntől szabadít meg, az örök élet reményét nyújtja, s a földi boldogulást azzal mozdítja elő, hogy hívei tekintetét a mennyi boldogságra emeli: aki mennyi boldogságán dolgozik, az már itt a földön megtapasztalja annak előízét, s ez a földön elérhető egyetlen maradandó boldogság.

Jézus tanúságot tesz Jánosról: életmódjáról és küldetéséről beszél. A szélről hajladozó nád az állhatatlanság jelképe. A puha ruhába öltözött ember az elpuhultság képe, aki csak a földiekre gondol. János nem ilyen, még a prófétánál is több. A zsidók tudták, hogy a prófétai könyvek lezárásával megszűnt a prófétaság Izraelben, s azóta csak a Mózes által megjövendölt világvégi prófétát várták (MTörv 18,15). Eleinte azt hitték Jánosról és Jézusról is, hogy ő ez a „próféta”.

Jézus idézi a Kiv 23,20-at és Mal 3,1-et a maszoréti héber szöveg szerint. Az idézetet a „meg van írva” kifejezés vezeti be, ami a rabbiknál mindig a Bibliából vett idézet előtt áll (ti. meg van írva az Írásban). Malakiás arról beszél, aki majd eljön, hogy előkészítse az Úr útját. A keresztények számára Jézus az Úr (vö. 7,22). Tehát János is az, akinek előtte el kellett jönnie. Zakariás ezt éneklte fiáról, Jánosról: „Az Úr előtt jársz majd, hogy előkészítsd útját” (Lk 1,76). János az utolsó és legnagyobb próféta, sőt az egész ószövetségi üdvtörténet legnagyobb emberi alakja. Ő a legnagyobb az asszonyok szülöttei között, de működése még az ószövetség végső szakaszába esik, ahol a lelkiületet még a mózesi törvény határozza meg. Ezért az újszövetség legkisebb személye is nagyobb nála. Hiszen már rendelkezik a hit erejével és a krisztusi örömhír fényével. Itt tehát a két üdvrend összehasonlításáról van szó. Krisztus beteljesítette a régi szövetséget, kiárasztotta a kegyelmi rend teljességét, s országának tagjai ezzel töltkeznek. Máté Jézus szavai alapján kihangsúlyozza a két szövetség közötti különbséget, mert az hozzátartozott Krisztus megváltói művének megértéséhez és értékeléséhez. Egyébként ez mindig is hozzátartozik a keresztény öntudathoz. Nem mi vagyunk nagyok, hanem az Isten kegyelme nagy bennünk.

Jakubinyi György

E-mail Istentől

Befogadni és megélni a Biblia üzenetét (5.)

Második művelet

Csatlakoztál?

Egy tanú

Szent Ágoston: „Vedd és olvasd!”

Szent Ágoston Ezekiel próféta könyvének (Ez 3,1-3; ahol az ige megevéséről és megemésztéséről beszél a próféta) magyarázatában ezt írja: „Amikor a Szentírást hallgatod, táplálkozol”. A Vallomások nyolcadik könyvében meséli el, milyen szerepet játszott a Szentírás a megtérésében:

386 nyarán Ágoston Milánóban tartózkodott barátjával, Alypiusnál. Ezekben az időkben komoly belső küzdelmei voltak, mert nem tudta, mit válasszon: szentelje egész életét a lelki dolgoknak vagy a világ csábításait kövesse, melyek vonzóak ugyan, mégsem töltik el meglelégedéssel? Ezzel az őrlődéssel a szívében, Ágoston magányosan félrevonult egy fügefá árnyába, és zokogni kezdett. Egyszerre egy halovány hangra lett figyelmes, amely a szomszéd házból szűrődött ki. A hang egyre ezt ismételte: „Vedd és olvasd! Vedd és olvasd!” Azonnal visszarohant Alypiushoz, ahol az előbb Szent Pál leveleinek könyvét hagyta. Kezébe vette, fölütötte, és elkezdte olvasni az első mondatot, ami a szemébe ötlött: „Éljünk tisztességesen, mint nappal, ne evés-ivásban és részegeskedésben, ne kicsapongásban és tobzódásban, ne civakodásban és versengésben. Inkább öltözzetek magatokra Urunkat, Jézus Krisztust, és ne dédelgessétek testeteket, nehogy bűnös kívánságokra gerjedjen!” (Róm 13,13-14). Ezt mondja erről Szent Ágoston: „Nem akartam tovább olvasni, és nem is volt rá szükségem. Ahogy elolvastam ezeket a mondatokat, rögtön a bizonyosság fénye árasztotta el a szívemet, és a kételyeimnek minden sötétsége szertefoszlott.”

Ágoston, kezében a Szentírással, nyomban elmondta Alypiusnak, ami történt vele. Erre Alypius is fogta a Bibliát, kinyitotta annál a szakasznál, amely a barátját megvilágosította, és elolvasta az utána következő mondatot, mely így szólt: „Karoljátok fel a hitben gyengét...”! Ezt magára vonatkoztatta, és mély lelki közösséget érzett barátjával. Lelkileg mindketten megújulván Mónikához, Ágoston anyjához siettek, hogy elvigyék hozzá az „örömhírt”, Ágoston megtérésének híré. Mónika, aki már régóta imádkozott fia megtéréséért, áldotta az Úr hűségét, mert többet is adott annál, mint amennyit ő kért tőle.

Harmadik művelet

Óvatosan a csatolt fájlokkal!

Olvasd és értsd meg az Igét!

Az e-mailekkel együtt sokszor csatolt fájlok is érkeznek, melyek fontosak lehetnek, hogy megértsük, miről szól a levél. Ahhoz, hogy megismerjük, elmélyítsük és azután hirdessük az Igét, nem elég pusztán kézbe venni a Bibliát. Olyan segédeszközöket kell keresnünk, amelyek segítenek a szöveg értelmezésében és helyes megértésében.

Hogyan „böngésszünk” a Bibliában?

A „biblia” szó jelentése: „könyvek”. A Biblia ugyanis 46 olyan könyvből áll, amelyet Krisztus előtt írtak, ezeket hívjuk Ószövetségnek (talán helyesebb lenne Első Szövetségnek hívni); és 27 olyanból, amelyek Krisztus után keletkeztek, ezeket hívjuk Újszövetségnek. (Nota bene: A zsidók Bibliája csak 39, eredetileg héber vagy arám nyelven íródott könyvből áll.)

A katolikusok Ószövetségében ezen felül 7, eredetileg görög nyelven írt könyv szerepel: Judit könyve, Tóbiás könyve, a Makkabeusok 1. és 2. könyve, a Bölcsességek könyve, Sirák fiának könyve és Bárúk könyve. A protestánsok Ószövetségében csak a zsidók 39 könyve található meg. A Biblia könyveinek végleges listáját, hosszas tárgyalások után, a Trentói zsinaton határozták meg, 1546-ban.)

Nagy Szent Gergely a Bibliát egy két személy közötti, hosszú párbeszédhez hasonlította: „Ha nem hallom a végszót, nem érthetem meg a beszéd értelmét; ha pedig nem ismerem a beszédet, a végszó igazi és teljes értelme nem lesz előttem világos.” Ugyanílyan a kapcsolat az Ó- és az Újszövetség között. Aki a Biblia olvasásához kezd, hasonló ahhoz, aki böngészéshez kezd a világhálón: iránytűre van szüksége, nehogy eltévedjen és hajótörést szenvedjen az ismeretek tengerárjában. Nem elég a jóakarát, sem a jó szándék. Íme, négy alapvetés, amelyek segítenek, hogy magabiztosan „szörfözzünk” a bibliai szövegek között:

A Biblia...

...egy gyűjtemény

A Biblia írott szöveg, amit türelmesen kell olvasni, figyelni kell az egyes szereplőkre, a tettekre, a helyszínre, az időre, az író stílusára. Tedd föl magadnak a kérdést: „Ki a szerzője ennek a szövegnek? Kinek írta?”

...irodalmi mű

Rendszerint nem hétköznapi, hanem jelképekben, műfajokban (himnuszok, példabeszédek, levelek) gazdag, irodalmi nyelven íródott. Éppen ezért értenünk kell magukat a műfajokat, az üzenetek átadásának különféle módjait. Tedd föl a kérdést: „Milyen műfajú szöveg ez?”

...egy történet

Először a világ és az emberiség teremtését jeleníti meg jelképesen, majd a zsidó nép ókori történetét mutatja be. Hogy ezt megértsük, tisztában kell lennünk bizonyos, a zsidó néppel és a velük szomszédos népekkel kapcsolatos történelmi, régészeti, földrajzi ismeretekkel. Föl kell tenned a kérdést: „Milyen környezetben játszódik ez a történet?”

...Isten szava

A Bibliát – amelyet a Szentlélek sugalmazott – a Szentlelket segítségül hívva kell olvasnunk.

Egy nép mindennapjaiból született, és az Isten új népe, az Egyház őrzi tovább: az Egyház a tanító, aki a Biblia helyes értelmezéséhez vezet. Néha azt gondoljuk, hogy az a legfontosabb, amit mi tudunk Istenért tenni. Hitünk alapja azonban az, hogy észrevezzük mindazt, amit Isten tesz miértünk. Ez áll a Biblia lelkiességének középpontjában: Isten szeretett minket először! Ez a szeretet a maga teljességében a Názáreti Jézus személyében nyilvánul meg, ezért azt mondhatjuk, hogy az egész Biblia kiindulópontja Krisztus. Kérdezd meg magadtól: „Vajon, mit akar nekem üzeni Isten ezzel a szakasszal?”

(Folyt. köv.)

Luigi Guglielmoni - Fausto Negri

Vasárnapi jegyzet

Szó és idő

Mátrai tél – egykor gyermekeim kiskorában, amikor Laci bácsi a piarista tanár volt kalauzunk zúzmárás alkonyatban. Szánkózó délutánok. Kisfiam ekkor sírt eltört lába miatt.

Kép áll előttem, itáliai kert. Nem láttam gazdáját a háznak és arra gondoltam, ez a kert a Dél üzenete, mint Goethe dala a távoli narancsfákról és Mignonról, e rejtélyes „kicsodáról”. Talán róla énekelt később a XX. század néhány dalnoka, akik még tudták, az örök női a fiatalság elmúlásában is az öröm, a létezésben a kimondott igen. Ádvent a Bölcsesség, az Ige „ideje”, a kimondott Igené, aki leszáll az anyai ölebe...

Összefonódnak a távlatok, a téli csöndben az idők kibogozhatatlan kötelékei. A Pilis hegye csomópont, ahol a szellem és történelem már elválaszthatatlan.

Hallom a Szent Gergely pápáról elnevezett dallamot, még a hetedik századból. Micsoda távolság. Mégis oly közeli, hiszen évezredek várakozásában az angyalszóra kimondott válasz nem lehetett más, mint időntúli, történelmet fordító pillanat. Szó és idő – idő és szó... Az elmúlhatatlan öröm.

Kierkegaard, a keresztény lételmélet megalkotója mondta a tizenkilencedik században, hogy Ádám vétke az idő születése, mert az idő a bűnnel együtt lépett a világba... És a bűnbánat?

Tetők, fák, kert, minden bűnt eltakarnak, ha esik a hó. A fehérség gyermekkorunk ártatlansága, a perc időntúli sugallata; ott vagyunk az Éden fái alatt, s minden mozdulatunk felhőket vezényel.

De hol van az Éden? Milton, a költő álma s talán mienk is, hiszen folyton keressük az elveszett (elvesztett) Kertet, s a dolgok csendjében a lélek vigasztaló szavát, hogy eljön Ő.

Életünk csupa csodavárás, a nagy csodáké, amelyben a remény kap legkisebb zugot. Ilyenkor mondja a bölcs: légy alázatos. Mint a hegyek, a fák, a kertek, amelyek a költő üzenetére figyelmeztetnek:

Ne várj nagy dolgot életedbe,

Kis hópelyhek az örömökből,

Szitáló, halk szírom-csodák.

Rajtuk át Isten szól: jövők.

† Tóth Sándor

hírek információk

Családi gyertyagyújtás

Bevezetés

- + Szörnyű terhünk a bűn, bántja a lelket.
Bűnnel terhelt lélek hiú reményt kerget.
Bizalmunk csak te vagy, jószágos Istenünk,
Szövetséget ígérsz, hogyha hozzád térünk.

- A harmadik gyertya meggyújtása -

Részlet Jeremiás próféta könyvéből:

- + „Jönnék majd napok – mondja az Úr - amikor új szövetséget kötök népemmel. Szívükbe írom törvényeimet, és Istenük lesznek, ők meg az én népem lesznek. Mindannyian ismerni fognak a legkisebbtől a legnagyobbig, mivel megbocsátom gonoszságait, és vétkeikre többé nem emlékezem.”
- Jézus, te vagy Megváltónk. Új és örök szövetséget kötöttél velünk. Add, hogy mindig hűségesek maradjunk hozzád!
- Urunk Jézus, a hozzád való hűségünk erősítse meg családjunkban egymás között is a szeretetet és a békességet!
- Jézus, te születéseddel megörvendeztetted a világot. Segíts, hogy karácsonykor mi is igazi örömet tudjunk szerezni egymásnak!
- + Most pedig imádkozzunk, hogy családjunk minden tagja lélekben megtisztulva várhassa karácsony örömét. Mi Atyánk...

Befejezés

- + Új világot gyújtasz, hogy helyesen lássuk,
Hol, hogyan keressük igaz boldogságunk.
E harmadik gyertya serkent, buzdít minket,
Hogy feléd fordítsuk szívünket, lelkünket.

Az adventi időszak hajnali „rorate” szentmiséi hétköznapi szombaton 6.30 órakor kezdődnek a Dómban, november 30-án pedig elindult a Belvárosi Plébánia közösségének online Adventi Iránytű naptára (fogadalmitemplom.hu/advent.html), mely napról-napra segíti az adventi készülést.

Elindult a Katolikus Karitás „Angyalbatyu” akciója, hogy nélkülöző gyerekeknek szerezzen örömet karácsonyra. Az adományozók cipősdoboznyi ajándékokat készíthetnek, amelyeket játékokkal, könyvekkel, édességgel tölthetnek meg. A becsomagolt dobozokra kéri ráírni, hogy milyen korú fiúnak vagy lánynak szánják. Az adományokat december 16-ig lehet leadni a Karitás gyűjtőpontjain (Szeged, Csongor tér 12/2, munkanapokon 9.00–15.00), de online adományozásra is van lehetőség az angyalbatyu.hu oldalon, illetve az 1356-os adományvonal hívásával. A beérkező ajándékokat a Karitás önkéntesei juttatják el a gyermekekhez, hogy minél több nehéz sorsú család számára váljon meghitté és örömtelivé a karácsony ünnepe.

A Szeged-Csanádi Egyházmegye Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltatója és az Ágota Alapítvány önkéntes közössége december 17-én, szerdán 16.00 órakor rendezi meg a karácsonyi ünnepséget a Szent Gellért Fórumban.

A Dómban december 15-23. között minden este 17 órától „Szálást keres a Szent Család” ájtatosság kezdődik a szentségi kápolnában (a szentélyben), melyre sok szeretettel várnak minden érdeklődőt. Az imaalkalmakhoz imafüzetet biztosítanak, melyet ezúton is kérnek, hogy senki se vigyen el. Az imafüzet letölthető a Szeged-Belvárosi Plébánia honlapjáról (fogadalmitemplom.hu).

Klebsberg Kuno születésének 150. évfordulója alkalmából a 2025-ös év Klebsberg Kuno-émlékév. „Én hiszek a teremtés örök erejében...” címmel a Szegedi Dóm Látogatóközpont kiállítótermében (Dóm tér 16.) tekinthetik meg az érdeklődők a jubileumi kiállítást. A kiállított tablók, emlékiratok, tárgyi emlékek megtekintésével ismerhetik meg az egykori vallás- és közoktatásügyi miniszter életét, munkásságát. A kiállítás során a mesterséges intelligencia segítségével életre keltett Klebsberg Kunótól a legismertebb idézeteket hallhatják a látogatók.

A jubileumi kiállítással kapcsolatos tárlatvezetésre várják az érdeklődőket december 18-án, csütörtökön 17 órakor. A program ingyenes, de regisztrációhoz kötött. Információ és regisztráció a Látogatóközpontban, vagy telefonon a +36/20-220-7227-es telefonszámon, vagy e-mailen a domlatogatokozpont@gmail.com e-mail címre írt levélben.

December 20-án, szombaton 16 és 19 óra között bűnbánati imaestet tartanak a Dómban „Adventi Tiszta Lap” címmel. Az est során lelkiismeret-vizsgálat, szentgyónási lehetőség, szentségimádás, meghitt hangulat várja a résztvevőket.

A szegedi Dómba december 20-án, szombaton, az este 6 órakor kezdődő szentmisére érkezik meg a „Betlehemi békeláng”, melyet a Magyar Cserkészszövetség V. Dél-Alföldi kerületének cserkészei hoznak el a templomba. A szentmise keretében a „Betlehemi lángról” gyűjtik meg az adventi koszorú negyedik gyertyáját.

December 28-án 19.30-kor a Filharmónia Magyarország orgonabérletének részeként „Ünnepi harmóniák” címmel különleges karácsonyi hangversennyel várják a közönséget a Dómban. A koncert előadói: Tabajdi Ádám orgonaművész, Horváth István tenor és a Harmónia Kamaragyűttes lép fel egy egyedülálló zenei összeállítással. A jegyek 4.900,- és 5.900,- forint között érhetők el, diákok és nyugdíjasok számára 10% kedvezménnyel. A belépők a Filharmónia szegedi irodájában, a Ticket Express pontokon és online is megvásárolhatók. A szervezők a műsorváltozás jogát fenntartják.

A „Nem lehet csoda nélkül élni” című Betlehem készítő pályázat alkotásai a Szegedi Dóm Látogatóközpontban 2026. február 1-ig láthatók az intézmény nyitvatartási idején, keddtől-vasárnapig 9.00 és 17.00 óra között. Az idei évben a betlehemek a jubileumi Klebsberg kiállítás miatt a Látogatóközpont előterében kapnak helyet.

Kiadja a Glattfelder Alapítvány

Felelős kiadó és szerkesztő: Kiss-Rigó László
Állandó munkatárs: Bábszki Zoltán, Borz Gergely,
Cserny Szilvia, Karsai Őrs,
† Tóth Sándor

Címünk: 6720 Szeged, Aradi vértanúk tere 2.